

Anonymizované znenie

Preklad

C-577/21 – 1

Vec C-577/21

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

20. september 2021

Vnútroštátny súd:

Sofijski gradski sąd

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

11. august 2021

Žalobkyne:

LM

NO

Žalovaná:

HUK-COBURG-Allgemeine Versicherung AG

UZNESENIE [omissis]

Sofijski gradski sád (Mestský súd Sofia, Bulharsko) [omissis]

[omissis]

[omissis; obsadenie senátu a vnútroštátne konanie] pri svojom rozhodovaní vzal zreteľ na nasledovné:

1 Uznesením [omissis] súd ukončil dokazovanie, začal ústnu časť konania a rozhodol, že stav konania dovoľuje rozhodnúť vo veci. Pri príprave rozhodnutia súd dospel k záveru, že nemecké právo, ktoré je uplatniteľné vo vzťahu k povinnosti plniť náhradu škody za nemateriálnu ujmu dieťaťa, ktorú utrpelo dieťa z dôvodu smrti jedného z rodičov v dôsledku dopravnej nehody, je možno v rozpore s právom Únie. Presnejšie povedané ide o požiadavku nemeckého práva, podľa ktorej na to, aby malo dieťa nárok na odškodné, musí prostredníctvom bolesti a strádania, ktoré zažilo v dôsledku smrti jedného z rodičov, utpieť patologické poškodenie zdravia.

2 [omissis; informácie o vnútroštátnom konaní] Súd preto

ROZHODOL:

3 Súd svoje uznesenie, ktorým ukončil dokazovanie, začal ústnu časť konania a rozhodol, že stav konania dovoľuje rozhodnúť vo veci, **zrušuje**.

4 Súd **predkladá** Súdnemu dvoru Európskej únie návrh na začatie prejudiciálneho konania [omissis; pokyny správe súdu].

5 Súd konanie **prerušuje** [omissis], kým Súdny dvor nerozhodne o návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

6 [omissis; informácie o vnútroštátnom konaní]

7 [omissis]

I. SKUTKOVÝ STAV

1. SKUTOČNOSTI PREDNESENÉ ÚČASTNÍKMI KONANIA A NÁVRHY ÚČASTNÍKOV KONANIA PRED SÚDOM

1.1. Tvrdenia žalobkýň

8 V písomnom vyhotovení žaloby [omissis] LM a NO prostredníctvom svojho zákonného zástupcu, ich otca CD, vyhlásili, že sú dcérami AB, ktorá zomrela

v dôsledku dopravnej nehody, ktorá sa stala 27. júla 2014. Nehodu spôsobil CD v Emsdetten (Nemecko).

- 9 Smrťou ich matky bolo traumaticky poškodené ich zdravie. Prejavuje sa to nasledovne: nespavosť a nočné mory; výkyvy nálad – podráždenosť, nepokoj, introvertnosť; sociálna izolácia a uzatváranie sa do seba; nezáujem o doterajšie voľnočasové činnosti; ľahší nástup strachu.
- 10 CD mal so žalovanou, spoločnosťou „HUK-COBURG-Allgemeine Versicherung AG“ (ďalej len „spoločnosť HUK“), uzavreté poistenie zodpovednosti. Spoločnosť HUK každej zo žalobkýň vyplatila odškodné z dôvodu úmrtia ich matky vo výške 5 000,- eur, ktoré ony považujú za nedostatočné. Žalobkyne tvrdia, že každej z nich má byť vyplatených ďalších 300 000,- leva (BGN) ako odškodné, ktoré im spoločnosť HUK nevyplatila. Preto navrhujú, aby bola spoločnosti HUK rozsudkom uložená povinnosť zaplatiť im toto odškodné [omissis; odkazovanie na písomné vyhotovenie žaloby a iné procesné úkony žalobkýň].

1.2. Tvrdenia žalovanej

- 11 Žalovaná, spoločnosť HUK, podala vyjadrenie k žalobe, v ktorom oponuje proti žalobe. Uviedla nasledovné:
- a) Uplatiteľným právom je nemecké právo. To však 27. júla 2014 nestanovovalo žiadne odškodnenie za nemateriálnu ujmu tretích osôb, ibaže by sa táto ujma prejavila v traumatickom poškodení zdravia. Od 22. júla 2017 už nemecké právo stanovuje povinnosť nahradiť nemateriálnu ujmu tretích osôb, ak tieto osoby boli s poškodenou osobou v osobitne blízkom vzťahu.
- b) AB nesie spoluvinu na svojom úmrtí, pretože
- cestovala motorovým vozidlom, ktoré viedol vodič pod vplyvom alkoholu;
  - nepripútala sa bezpečnostným pásom.
- c) vymáhané odškodné je príliš vysoké. Spoločnosť HUK preto žiada žalobu zamietnuť [omissis].

2. SKUTOČNOSTI, KTORÉ SÚD ZISTIL PO TOM, AKO SA OBOZNÁMIL SO SKUTKOVÝMI TVRDENIAMI ÚČASTNÍKOV KONANIA A DÔKAZMI ZHROMAŽDENÝMI V KONANÍ

- 12 AB sa narodila 28. septembra 1987 [omissis]. Dňa 12. mája 2006 sa narodila jej staršia dcéra NO a 27. júla 2010 sa narodila jej mladšia dcéra LM. Otcom týchto dcér je CD [omissis]. Boli to normálne deti, o ktoré sa starali ich rodičia [omissis].

- 13 CD a AB sa v roku 2013 usadili v Nemecku, aby tam pracovali. Večer 26. júla 2014 CD a AB oslavovali narodeniny syna bratranca AB. CD pil pivo a AB to videla [*omissis*].
- 14 Po polnoci sa CD a AB vydali na cestu domov, pričom CD okolo 3:00 hod. viedol osobné motorové vozidlo Opel po Neubrückenstraße v Emsdetten, správny okres Münster, Nemecko. AB cestovala s ním na sedadle spolujazdca bez toho, aby si zapla bezpečnostný pás.
- 15 Rýchlosť osobného motorového vozidla Opel bola asi 113 km/h. Vozidlo prešlo cez železničné priecestie a následne narazilo do iného motorového vozidla, ktoré parkovalo nablízku. Po náraze vozidlo Opel stratilo rovnováhu a narazilo do plotového stĺpa. Nato zostalo ležať hore kolesami.
- 16 V dôsledku tejto nehody AB zomrela. Ak by AB bola mala zapnutý bezpečnostný pás, nebola by utrpela smrteľné zranenia. Bezprostredne po nehode mal CD v krvi 1,17 ‰ alkoholu [*omissis*]. Je isté, že v tomto čase mal CD povinné poistenie zodpovednosti za škodu u spoločnosti HUK [*omissis*].
- 17 NO a LM sa nachádzali v Bulharsku, keď sa dozvedeli o smrti svojej matky [*omissis*]. Po smrti matky obe deti žiaľili a trpeli pre jej stratu; plakali a trúchlili za ňou. Prejavovalo sa u nich napätie, keď sa spomínala smrť ich matky; pociťovali emocionálnu prázdnotu; cnelo sa im za tým, aby ju [svoju matku] mohli objasť. V dôsledku úmrtia svojej matky neutrpeli patologické poškodenie zdravia [*omissis*].
- 18 Dňa 27. júla 2017 spoločnosť HUK vyplatila každej [žalobkyni], LM a NO, [*omissis*] odškodné vo výške 5 000,- eur. Odškodné sa nevzťahovalo na nemateriálnu ujmu [*omissis*].

III. UPLATNITEĽNÉ VNÚTROŠTÁTNE PRÁVO

- 19 Sofijski gradski sad (Mestský súd Sofia) uznesením [*omissis*] konštatoval, že na spor sa podľa článku 7 ods. 2 druhého pododseku nariadenia Rím I a článku 4 ods. 1 nariadenia Rím II uplatňuje nemecké právo.
- 20 Príslušné ustanovenia uplatniteľného nemeckého práva sú tieto:
  - § 844 nemeckého Bürgerliches Gesetzbuch (občiansky zákonník) (ďalej len „BGB“) pred jeho zmenou z 22. júla 2017 prostredníctvom Gesetz zur Einführung eines Anspruchs auf Hinterbliebenengeld (zákon o zavedení nároku na príspevok pre pozostalých),
  - § 823 a § 253 BGB,
  - § 115 Gesetz über den Versicherungsvertrag (zákon o poisťnej zmluve),

- Rozsudky Bundesgerichtshof der Bundesrepublik Deutschland (BGH) (Spolkový súdny dvor Spolkovej republiky Nemecko, Nemecko) (ďalej len „BGH“) z 10. mája 2015, BGH VI ZR 8/14, a zo 16. januára 2001, BGH VI ZR 381/99 [*omissis*].

IV. PREDPISY PRÁVA ÚNIE, VÝKLAD KTORÝCH JE PREDMETOM NÁVRHU

21 [*omissis*]

- Článok 1 ods. 1 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 8, 1984, s. 17; Mim. vyd. 06/007, s. 3) (ďalej len „druhá smernica o motorových vozidlách“).

V. DÔVODY, PRE KTORÉ SÚD ZASTÁVA NÁZOR, ŽE POŽADOVANÉ PREJUDICIÁLNE ROZHODNUTIE JE RELEVANTNÉ PRE SPRÁVNE ROZHODNUTIE SPORU

- 22 Podľa ustálenej judikatúry BGH sa má odškodné za bolesť a utrpenie v prípade úmrtia rodiča plniť len v prípade, že táto bolesť a toto utrpenie viedli k patologickému poškodeniu zdravia – k ochoreniu (rozsudky BGH z 10. mája 2015, BGH VI ZR 8/14, a zo 16. januára 2001, BGH VI ZR 381/99). V tomto prípade by súd musel, ak by Sofijski gradski sad (Mestský súd Sofia) uplatnil tento výklad BGH, žalobu žalobkyní zamietnuť, pretože bolesť a utrpenie, ktoré utrpeli v dôsledku úmrtia ich matky, nevedlo k patologickému poškodeniu ich zdravia.
- 23 Pojem „ujma na zdraví“ v zmysle článku 1 ods. 1 druhej smernice o motorových vozidlách a článku 1 ods. 1 tretej smernice rady zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 129, 1990, s. 33; Mim. vyd. 06/001, s. 249) (ďalej len „tretia smernica o motorových vozidlách“) zahŕňa aj duševné ochorenie a utrpenie (rozsudok Súdneho dvora z 24. októbra 2013, Drozdovs, C-277/12, EU:C:2013:685, bod 38). Okrem toho tento pojem sa má vykladať široko (rozsudok vo veci Drozdovs, bod 40).
- 24 Skúmanie vykonané zo strany BGH, podľa ktorého choroby a utrpenie [musia] viesť k patologickému poškodeniu zdravia, výrazne zužuje výklad pojmu „ujma na zdraví“. Toto zúženie výkladu pojmu „ujma na zdraví“ navyše v praxi podstatne obmedzuje okruh osôb, ktoré by mali nárok na odškodné za nemateriálnu ujmu z dôvodu úmrtia blízkej osoby v dôsledku dopravnej nehody.
- 25 Je možné, že výklad BGH je v rozpore s právom Únie, keďže tým, že podstatne zužuje okruh osôb, ktorým sa má platiť odškodné za nemateriálnu ujmu z dôvodu

úmrtia blízkej osoby v dôsledku dopravnej nehody, obmedzuje potrebný účinok smerníc o motorových vozidlách. Sofijski gradski sãd (Mestský súd Sofia) preto predkladá Súdnemu dvoru prvú otázku tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

- 26 Ak ide o spor medzi dvoma jednotlivcami, vnútroštátny súd nie je povinný upustiť od uplatnenia vnútroštátneho práva odporujúceho smernici Únie (rozsudok Súdneho dvora zo 7. augusta 2018, Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, bod 49). Vnútroštátny súd je však povinný najprv vykladať vnútroštátne právo tak, aby bolo v súlade s právom Únie (ibidem).
- 27 V tomto prípade je výklad zo strany BGH možno iba jeden z možných výkladov nemeckého práva. Preto má pre správne rozhodnutie tohto sporu význam, či vnútroštátny bulharský súd môže vykladať uplatniteľné nemecké právo (právo iného členského štátu) pri uplatnení zásady výkladu v súlade s právom Únie.
- 28 Ak výklad nemeckého práva zo strany BGH v tom zmysle, že odškodné za nemateriálnu ujmu, ktorá vznikla z dôvodu úmrtia blízkej osoby v dôsledku dopravnej nehody, sa musí plniť len v prípade patologickej ujmy na zdraví, odporuje právu Únie a bulharský súd smie vykladať nemecké právo v súlade s právom Únie, Sofijski gradski sãd (Mestský súd Sofia) by mohol nemecké právo vykladať inak ako BGH a priznať žalobkyniam odškodnenie. Sofijski gradski sãd (Mestský súd Sofia) preto predkladá Súdnemu dvoru prvú a druhú prejudiciálnu otázku.

VI. NÁVRH NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA

- 29 Na základe týchto úvah vnútroštátny súd predkladá Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
1. Odporuje článku 1 ods. 1 smernice 84/5/EHS výklad pojmu „ujma na zdraví“ v tom zmysle, že o takúto ujmu ide v prípade duševnej bolesti a strádania dieťaťa z dôvodu úmrtia jedného z rodičov v dôsledku dopravnej nehody len vtedy, keď táto bolesť a toto strádanie viedli k patologickému poškodeniu zdravia dieťaťa?
  2. Uplatňuje sa zásada výkladu vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie zo strany vnútroštátneho súdu, keď vnútroštátny súd neuplatňuje svoje vlastné vnútroštátne právo, ale vnútroštátne právo iného členského štátu Európskej únie?

[omissis]